

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Надка Николова Николова

По процедура за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Български език) в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН– София

1. Данни за конкурса и мнение за хода на процедурата до момента

Настоящият конкурс е обявен от Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН – София (ИБЕ) и е обявен в Държавен вестник, бр. 36 от 03.05.2019 г. При обявяване на конкурса и по хода на процедурата по мое мнение досега са спазени всички нормативни изисквания, свързани със срокове и поэтапни действия. Има и кандидат, който отговаря на изискванията на ЗРАС и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИБЕ, приет на 22.04.2019 г.

2. Данни за кандидатката

Единствен кандидат по тази процедура е *гл.ас. д-р Мая Димитрова Влахова-Ангелова*. Тя отговаря на посочените изисквания, предоставила е всички необходими документи, както и съответните трудове по процедурата. От представената автобиография е видно, че има завършено висше образование (магистър) по Славянска филология – Полски език и литература и Български език и литература. Научната степен „доктор“ е придобита през 2010 г. Кандидатката е главен асистент в ИБЕ, която длъжност заема с известно прекъсване от 2011 г. досега.

Мая Влахова-Ангелова работи в ИБЕ от 2008 г. Била е включена в 8 научни проекта, един от които е международен, а на проект по Програмата за млади учени е и ръководител. Участвала е с доклади в 14 научни форума в България. Значима е дейността ѝ в редакционната колегия на сп. „Балканско езиковедие“. Била е научен ръководител на докторант, има дейно отношение към организационния, научния и административния живот на Института.

За *участие в конкурса* Мая Влахова-Ангелова е представила 30 научни разработки, които са публикувани след придобиване на научната степен „доктор“ и не са били рецензирани по процедурата за защитата ѝ. За пълнота следва да се отбележи, че кандидатката има общо 35 научни труда в различни направления на лингвистиката. Оценяваните 30 разработки се разпределят по следния начин: 2 монографии (едната от които е вариант на дисертационния ѝ труд, а другата е хабилитационна), 1 студия, 22 статии (6 от които в съавторство), както и 5 публикации от други жанрове. Изследванията притежават необходимите рецензии за публикуване в престижни издателства, специализирана периодика и тематични сборници (юбилейни, от конференции и др.). Известна част от тях са били апробирани на научни форуми. От приложената таблица за броя точки, получени според минималните изисквания в направление Хуманитарни науки, съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИБЕ при БАН, приет на 22.04.2019 г., д-р Мая Влахова-Ангелова събира **725 т.**, с което надхвърля изискуемите от Правилника 595 т.

3. Оценка на научната дейност и трудовете, представени за оценяване

Научните приноси на кандидатката са в областта на научните ѝ интереси: *ономастика* (топонимия, антропонимия), към която подхожда от различни аспекти,

етимология, социолингвистика. Разработките ѝ са интересни с проблематиката си и с прилаганите изследователски подходи, осъществяват се с подходяща за конкретните цели методика. Приносите в трудовете са както теоретични, така и практико-приложни (корпусни, лексикографски).

Сред актуалните *научни постижения* на гл.ас. д-р Мая Влахова-Ангелова се открояват тези върху българската топонимия в етнолингвистичен аспект. На тази тема е посветен *хабилитационният ѝ труд* „Ономастика и етноботаника: названия на плодове според данни от топонимията в Западна България“, отпечатан през 2018 г. На българската наука са известни немалък брой топонимични изследвания. Този труд обаче е поместен в една все още недостатъчно проучена поради своята нетрадиционност научна ниша: названията на плодовете в топонимите като източник за фолклорната биосистематика. Етнобиологичното познание на българите, базирано на топонимични данни, е част от когнитивните им представи и важен аспект от народопсихологията, което прави труда приносен и по отношение на антропологията. Още в началото на проучването проличава отличното познаване на две неща: проблематиката (както в библиографски, така и в тълкувателен план) и методиката на изследването, като за основен метод се посочват принципите на народната таксономия.

Изследването на М. Влахова-Ангелова ясно доказва, че топонимията предлага надеждни сведения за наивното познание за биоразнообразието, а оттам – и за световъзприемането и таксономичното мислене на българите. Най-ценна според мен в това отношение е четвъртата глава на монографията – „Модели на народната фитотаксономия въз основа на топоними от Западна България“, в която огромният материал за 20-те концепта за плодове е класифициран, подреден, обяснен и илюстриран по възможно най-сполучлив начин. Отлично впечатление прави и библиографският апарат – по количество и подбор на значими за изследването заглавия тя респектира читателя.

Повечето от статиите на Мая Влахова-Ангелова също гравитират около интереса ѝ към *ономастиката*: не само свързаната с названия на плодове, но и на цветове. Българската топонимия е наситена с имена, съдържащи названия на цветове. Изследванията ѝ върху нея разкриват множество интересни аспекти на българската култура.

Друга част от статиите на М. Влахова-Ангелова се отнасят към *градската топонимия* (т.нар. урбанонимия). Названията на софийските улици и общественото мнение за нагласите на софиянци към имената се коментират въз основа на интересен експеримент и получените от него данни. Тези нейни проучвания също имат интердисциплинарен характер – нещо много актуално в съвременната лингвистика.

Научното любопитство към *произхода на топонимите* е естествено следствие на заниманията на колегата с тях. Това е тема на изследването ѝ за етимологията на топонима Галата. Не по-малък е и интересът ѝ към *диалектната лексика*, съдържаща се в топонимите. М. Влахова-Ангелова се формира като специалист в областта на топонимията почти през цялата си кариера, като посвещава енергията си върху различни нейни аспекти: еколингвистичен, етнолингвистичен, фитотаксономичен, социолингвистичен и др.

Друг неин траен интерес представлява личноименната система и нейното лексикографско представяне. Четири са статиите, посветени на тази проблематика. В тях тя критично интерпретира съвременните актуални тенденции при даването на лично име в населени места от различен тип.

Във всички научни разработки на Мая Влахова-Ангелова личи вещина и критичен поглед, опитност и задълбоченост. Възприетият от авторката дескриптивизъм помага да се проучат пълно и системно в синхронно-диахронен план езиковите данни и явленията

в традиционната култура, те да се подредят, класифицират и разчленят, за да се разкрие езиковата картина на света на българите.

От направения преглед на научните публикации на Мая Влахова-Ангелова се установява, че тя е надежден и доказал се изследовател. Приносът на кандидатката в науката и нейният несъмнен опит удовлетворяват изискванията на ЗРАС и съпътстващите го правилници. На това основание предлагам убедено и категорично **гл.ас. д-р Мая Влахова-Ангелова да бъде избрана за доцент в Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“ при БАН.** Мога само да ѝ пожелаая светли и дълги пътища в лингвистиката, за да остане вярна на себе си.

04.08.2019 г.

Проф. д-р Надка Николова Николова –
Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“